

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an 3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$ an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an 4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Focea bisericescă-politică.

Inserțiuni

Un șir garmond: o dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr., și de fiecare care publicațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce focea, să se adreseze la »Redacțiunea și Administrațiunea Unirii« în Blaș.

Anul VIII.

Blaș 26 Februarie 1898.

Numărul 8.

Procesul Zola.

Procesul Zola așa, cum l-am văzut desfășurându-se, e un eveniment, de care datorită sint a se ocupa toți aceia, cari petrec cu ceva-și luare a minții dezvoltarea lucrurilor din lumea mare.

Procesul acesta n'a fost un proces al câtorva persoane, ci a fost un proces de idei și de aspirațiuni, cum puțină a mai fost în istoria întregă a nemulțumirilor omenesc.

Persoanele, cari au avut rol, dispar, și ceea ce pe noi ne interesează, sînt motivele, cari au urzit, au călăuzit și au dus la sfârșit lucrul întreg.

Ca să o spunem din capul locului: Procesul Zola a fost procesul iudeismului în contra creștinismului.

Ori cum s'ar înfrumșa lucrurile, ori cum s'ar sili liberalii a arăta pe creștinii de fanatici față de religie, mozaică, cestiunea iudeismului și în consecință antisemitismul nu sînt cestiuni religioase, ci cestiuni sociale-politice.

Creștinismul s'a născut din religiea lui Moisi, Isus Christos a deplinit numai Legea, ér n'a stricat-o. Prin urmare creștinul, care nu uredce pe om, ci uredce numai erorea, nu poate să uredcă nici pe Jidov, pentru că e Jidov, ci trebuie să uredcă numai erorea, care este impersonală.

Alta este înse religiea lui Moisi și alta e iudeismul. Iudeismul e un sistem social și politic, pe cum sistem

social și politic e și liberalismul. Și ori ce sistem social trebuie să purcedă de la nisce principii sociale, de la nisce principii etice, pentru că numai principii etice pot să alcătuescă temeiul unei însoțiri de oameni, și principiile materiale presupun neapărat esistența unor principii etice.

Căpitanul Dreyfus a fost numai incident, a fost numai prilej: obiectul procesului au fost cele două direcțiuni etice-sociale: iudeismul și creștinismul.

Dar cum vine, de tocmai condamnarea căpitanului Dreyfus a trebuit să fie prilejul pentru izbucnirea acestui proces atât de colossal?

Esplicarea e foarte ușoră. E știut, că în Franța, de și Jidovii sînt într-o minoritate cu adevărat disparentă, totuși iudeismul esercită o influință de tot enormă. Capitalele în mare parte se află în mâni jidovesci, și țara gême sub jugul capitaliștilor jidovi.

În anii din urmă populațiunea a început, să vadă, cum Franța întregă a ajuns pe mâna câtorva usurari fără conștiință. Mai mult s'a vădut acest lucru cu ocaziunea scandalului panamiste. S'a vădut adecă cu acel prilej, cum nisce speculanți ordinari au stors din buzunarele poporului de jos al Franței sute și sute de milioane, cari apoi s'au ales mere pere. Cine au fost ore eroii acelor ne mai pomenite tâlhării? Erau toți Jidovi!

E mirare, dacă poporul francez dus pe ghete și pungășit s'a revoltat

și a început, să vadă în iudeism un pericol pentru țară și pentru națiune?

Să adaugem la toate acestea, că e lucru dovedit, că toate tradările de patrie din vechul nostru au fost sevărșite aproape fără excepțiune de Jidovi?

Ce putea fi decî lucru mai natural, de cât ca Jidovii să cerce a se rehabilita și a spēla de pe sine petele cele multe, cu cari se mănșiseră în timpul din urmă?

Și ce ocaziune mai bună li-se oferia, de cât aceea de a arăta, că Dreyfus a fost osîndit nevinovat și încă numai de aceea, pentru că era Jidov?

Calculul era făcut cu istețime. Afacerile de spionaj în toate țările se pertractează secret. Ei calculau decî, că pe basa simplă, că judecarea lui Dreyfus s'a făcut în secret, vor pute să cêră achitarea lui, pentru că ei bine șiciau, că guvernul nu se va învoi la comunicarea în public a actelor, pe a căror basă Dreyfus a fost osîndit.

Pe calea acesta credeau ei, că vor compromite pe creștinii și vor rehabilita în persoana lui Dreyfus jidovimea întregă.

Și în scopul acesta jertfit-au sume enorme. Nici chiar ei Jidovii nu negă tare, că zece milioane s'au jertfit pentru influințarea opiniunii publice în favorul lui Dreyfus. Nici când nu s'a vădut în măsură atât de înspăimîntătoare puterea iudeismului, ca din incidentul acesta. Aprope presa întregă din lume a ținut partea lui Dreyfus și Zola. În ziua cea dintâi a procesului Zola a

Feuilleton.

Unirea Românilor

din părțile satmarene în vechul al 14-lea

și

Mănăstirea s. Michail din Maramureș.

(Continuare.)

e) Când s'au unit Românii schismatici din părțile castrului Megyesului?

Răspunsul combinativ îl propun în următoarele:

Pontificele Clemente al VI-lea cu d. Avenione XVI Cal. Nov. 1345 în epistola scrisă către regele Ludovic I zice, că după cum i-s'a relatat, dintre Olachii Români, locuitori în părțile Ungariei, Transilvaniei, Ultraalpine și Sirmii, câți va deja s'au întors la credința catolică, și în cauza acelei uniri a scris nescari epistole la regele Ludovic, regina Elisaveta și alți fruntași români, ¹⁾

¹⁾ Dintre cari Nicolaș voivodul de Anginas poate să fie voivodul din Angyalos fostă posesiune a familiei Ciahul (român).

era la 1348 tot ael Pontifice invită pe minorii, ca să meargă în părțile Cumaniei și la alte națiuni de lângă confiniile Ungariei, dintre cari deja mulți s'au întors la credința catolică, ca pe aceia să-i întărescă.

Regele Ludovic la cererea-i proprie în anul 1351 tot de la ael pontifice capetă facultate, ca pentru schismaticii, Filistei (Iasigi?) Cumanii, Tatarii și alții, cari s'ar întorce la credința catolică, să potă întemeia și dota bisericii, acele să le potă supune după voința sa ori cărui arhiepiscop ori episcop, și să dispună preste statorirea decimelor, ce le-ar solvi acei necredincioși.

Combinând acestea cu aceea, că la anul 1296 în comitatul Sabolci se află urmă de posesiuni de ale Cumanilor ¹⁾ și ale Bissenilor, ²⁾ că la anul 1347 din orașul Nympti (Németi-Szatmár) capelanul regelui și reginei Elisaveta cu numele Toma se

¹⁾ Ferra Iteg et Coas.

²⁾ Dob lângă Satmar. Cfr. Szirmay o. c. T. II. p. 189.

dispune de episcop al Milcovului, ¹⁾ decî acela a trebuit să știe limba română și să cunoscă relațiunile bisericesci ale Românilor, și în urmă luând în considerațiune afirmarea Pontificelui Gregoriu XI din 1377, că în Ungaria cam de 20 ani în cōce s'au unit mai 50.000 de oameni a fară de muieri și de prunci, conchidem:

Că unirea din părțile satmarene sau din dominiul castrului Megyes s'a făcut între anii 1340—77, decî sub domnirea regelui Ludovic I.

III.

Adeverit este, că la 1377 pe un teritoriu estins din părțile satmarene până către Maramureș era lătită unirea bisericescă între

¹⁾ Epistola Pontif. Clem. VI. d. Avenione IV. Cal. Aprilis 1347. Între capelanii curții regale mai figură preoți din Satmare încă la 1247, 1268, 1508, și regina Elisaveta pentru Minorii din Satmar a zidit clăstru închinându-l în onōrea s. Elisavete. Cfr. Szirmay o. c. T. I. 204—207. Episcopul denumit al Milcovului cu numele Vitus, fost capelan al regelui Carol Robert, încă a fost de lângă Satmare, s'a supranumit Vasvari Vitus, a fost denumit la 1332. Episcopului Milcovului erau supuse părțile din România, din Moldova, țara Bârsel și Secuimea (la 1518), și ca atare a trebuit să știe limba română.

primit mai bine de 100.000 depeșe din toate părțile lumii?

Cine le-a pus toate aceste la cale? Numai singur alianța israelită internațională!

Dar toate încercările lor zădarnice au rămas. Toate s'au frânt în fața sentimentului adânc de moralitate, — în fața patriotismului luminat al poporului francez.

Jidovii au vrut, să se reabiliteze. În schimb s'au blamat pentru tot de una. Acum trebuie să vadă și cei orbi, că e iudeismul ca sistem social-politic, ér nu ca sistem religios, care primejducesc viața națiunilor creștinesci, pentru că e un sistem subversiv și de tot contrar concepțiunii creștinesci de morală.

De azi încolo iudeismul și creștinismul vor sta față în față cu vizirul deschis.

Avem încredere în Dumnezeu, că morala creștină va reuși pururea învingătoare.

De o cam dată marcarea acésta a celor două puncte de vedere sociale și politice se poate socoti de rezultat real al procesului Zola.

— **Efectele legilor politice-bisericesci,** pe cum era de prevădut, sînt înstrăinarea poporului de biserică. Înstrăinarea acésta se întîmplă în măsură mai mare chiar la confesiunile protestante, a căror ministri și conducători speraseră, că prin nouele legi își vor înmulți credincioșii pe contul catolicilor. Din anuarul statisticii ungare pe 1896 se vede, că în anul acesta s'au închiat înaintea oficiilor civile 121.776 de căsătorii. Din cei ce au închiat căsătoria civilă, s'au prezentat la biserică 50.507 părechii rom. catolice, 11.443 gr. cat., 14.602 gr. or., 10.419 luterane, 18.087 calvine, 480 unitare și 4.417 israelite, la oaltă 109.955. Subtrăgînd numărul acesta din 121.776 rezultă, că 11.824 părechii nu s'au cununat în fața bisericii, ceea ce dovedește o récire și scădere a simțului religios.

Trecerile de la o confesiune la alta și la neconfesionalitate încă e consternătoare pentru protestanți. Prin schimbarea de religie la romano-catolici au repășit 787, au intrat 1206, câștigul e de 419; la gr. catolici au repășit 1019, au intrat 2557, câștig 1538; la gr. orientali au repășit 2600, au intrat 966, perdere 1634; la Luterani au repășit 733, au intrat 450, perdere 283; la Calvinii repășii 806, intrați 790, perdere 19; la Unitari repășii 133, intrați 397, câștig 264; la Israelii repășii 220, intrați 137, perdere 83.

Confesiunile protestante pe lângă pierderile suferite prin trecerea la altă confesiune au avut pierderi considerabile și prin declararea multora de neconfesionali. Dintre Luterani s'au declarat de neconfesionali 775, érá dintre Calvinii 1540 de indiviđi, dintre romano-catolici s'au declarat neconfesionali 923, dintre greco-catolici 27, dintre greco-orientali 717, érá dintre Israelii 28. Pe cum vedem din datele acestea, legile cele noué au cauzat stricăciuni tuturor confesiunilor. Ce ne mîngăie, este, că dintre greco-catolici numai 27 s'au declarat neconfesionali; probabil, că și aceștia vor fi Ruteni. Resultă deci, că poporul nostru ține mai strîns la biserică sa de cât cei alaiți concetățeni la bisericile lor.

Magiarisarea numelor în 1897.

Telkes Simon, presidentul societății centrale pentru magiarisarea numelor, publică în „Bud. Hirnap“ din 23 a c. un raport despre magiarisarea numelor sevărșită în anul 1897. Din raportul acesta reproducem următoarele:

„Între cei ce-și schimbă numele, cu privire la religie, și acésta le servescă spre laudă, sînt în majoritate încă și acuma Jidovii. Dintre toți cei 1841 de schimbători de nume, cărora li-s'a conces acésta în anul 1897, au fost 990 Jidovi, așa dară 53·77% ale sumei totale. Atăția magiarisători de nume de religie jidovescă până acuma nu au fost încă în nici un an.

„Romano-catolici au fost 633, greco-catolici 70, greco-orientali 8, evanghelici de

confesiunea augustană 82, evanghelici reformați 53 și unitari 5.“

Când cetim acestea, să ne aducem a minte, că greco-catolici a fară de Români mai sînt în Ungaria și Rutenii, érá greco-orientali a fară de Români mai sînt și Sêrbii.

Cine sînt păzitorii credincioși ai pactului dualistic. — Cetim în „Vaterland“ din 19 a c. următoarele:

„Un curios reprezentant al pactului din 1867 este actualul ministru president ungar al Maiestății Sale, baronul Bánffy. După vorbirea sa de ieri despre acușele ridicate de Rohonczy referitor la banii de alegeri a zis în culoare după „Magyarország“ din cuvînt în cuvînt următoarele:

„Mărturisesc, că sistemul nostru de alegere suferă de multe scăderi, și asta va ține până atunci, până când va dura lupta pentru chestiuni de drept de stat, până când va mai esista o partidă, a cărei program stă în contradicere cu sistemul de stat esistent. Dacă va înceta, dacă din programele partidelor va dispăre punctul referitor la dreptul public de stat, corupțiunea va deveni superfluă.“

„Așa dar baronul Bánffy nu zice nici mai mult, nici mai puțin pentru discreditarea și subminarea pactului din 1867, de cât că acesta numai prin corupțiune se poate susține. Nici cel mai înverșunat inamic al pactului dualistic n'ar pute obiectiona ceva mai păgubitor pentru acesta, și fiind că chiar regesul ministru president o zice, acésta enunțiațiune nu e alt ceva de cât o bombă. Pe lângă ast fel de vederi, prin cari șeful maiorității și al partidului aderent la pactul dualistic se declară pe sine de capul corupțiunii și ast fel de incapabil de a susține un sistem cu mijloce cinstite, ar fi datorința lui, întru cât ține la cinstea sa mai mult de cât la ori ce, — a dimisiona și a preda guvernarea la ast fel de bărbați, cari sciū reprezenta și conduce afacerile statului cu mijloce cinstite. Alt cum de fapt nu baronul Bánffy este cel dintăi ministru president ungar, care nutrește presupunerea, că sistemul dualistic se poate susține numai cu vestitele

Români, cari sub iurisdicțiunea episcopului latin au fost păstoriți în bună parte prin misionarii minorii și alți preoți latini din acele părți.

Nu trec înse 14 ani, când étă că lângă acel teritoriū locuit de Români uniți prin Români voivodii Balc și Drag se înființéază o mănăstire. Fundațiunea acelei mănăstiri la cererea fondatorilor respectiv se acceptéază și se confirmă nu prin regele Ungariei, nici prin Scaunul pontifical din Roma, ci prin patriarhul Constantinopolitan, și ce e mai bătătoriu la ochi, e, că iurisdicțiunea priorului acelei mănăstiri se estinde între altele și preste dominiul *Megyesalja*.

Am sta dară în față cu o mănăstire gr. or. schismatică, înființată în nemijlocita apropiare a unui teritoriū locuit de Români uniți.

Étă cestiunea, cu lămurirea căreia dorim a ne ocupa, o cestiune legată de unirea din părțile *Megessallei* (*Megyesului*).

Maî înainte de a atinge direct întrebarea, că ore mănăstirea închinată în onórea s. *Michail* din *Maramurș* cu ocaziunea fondării fost-a gr. orientală schismatică, ori unită de rit orientală, afu de bine a schița împrejurările politice și bisericesci de pe timpul înființării acelei mănăstiri.

Până când regele Ungariei *Sigismund* așa zicînd fără ceva succes s'a luptat și era ocupat cu suprimarea rebeliunii din Croația și Dalmatia (1389), relațiunile politice, în cari a stat mai înainte față de *Tara românescă*, *Moldova* și *Polonia*, întru atăta s'a deteriorat, în cât *Moldova* și *Tara românescă* deja la 1389 inchiară alianță cu *Polonia* în contra Ungariei.

Și de ore ce regele *Sigismund* nu s'a simțit destul de tare de a ataca *Polonia*, suferind a vedé, cum se deslipește de Ungaria țările ca *Galiția* și *Lodomeria*, a voit, ca cel puțin pe aliații *Poloniei* să-i înfrîngă.

Spre acest scop la 1390 se duce cu ôste în contra *Moldovei* și învinge pe voivodul *Ștefan*.

Măcar că urmă istorică detaiată despre aceea nu este, totuși din considerarea, că *Balc* și *Drag* la anul 1390 și 1392 drept de la *Sigismund* capétă dominiul *Chiorului* și al *Erdșului*, trebuie să presupunem, că acei voivodii români ca comiții *Maramurșului* și *Satmarului* au luat parte activă în răboiul purtat la 1390 în contra *Moldovei*.

Când se purtase răboiul cu *Moldova*, aci era nu numai episcopia unită catolică a *Seretului* independentă, supusă numai Scaunului pontifical din Roma, ci și ierarhie

gr. orientală, supusă acuși Episcopului din *Halică*, acuși Patriarhului din *Constantinopol*, fiind acolo ca Arhieréu gr. oriental (schismatic) un anumit *Ieremie* trimis din partea Patriarhului din *Constantinopol*.

E probabil, că voivodii *Balc* și *Drag* parte ca confineri, parte cu ocaziunea răboiului din 1390 să fie făcut cunoscință cu acel Arhieréu, cu atăt mai virtos, de ore ce familia lor avea legături cu Români ieșiți din *Maramurș* și rămași în *Moldova*.

La 1350 un anumit *Nicodim* din orașul *Prilep*¹⁾ din apropierea *Ochridei*, lăsând părinții săi se face călugăr și ca atare cutrieră *Sêrbia*, *Tara românescă*, trece în *Transilvania* pe la *Giū* și *Tara Hațegului*, unde fundéază mănăstirea *Prislopului*²⁾ (azi a *Silvașului*), apoi éráși se întorce în *România*, unde la 1406 móre în mănăstirea *Țișmana*.³⁾

Călugărul acesta vestit, de și născut din părinți sêrb și grec, a putut și a trebuit să cunoscă limba română, de ore ce în *Prilep* erau mulți Români.⁴⁾

¹⁾ Olim sedes celeberrima regum Serborum.

²⁾ Hațegul »istoria critică a Românilor« 1878. Fasc. II.

³⁾ A stat în relațiune mai de aproape cu părțile *Hunedórei* și cu *Tara Hațegului*.

⁴⁾ *Jiricek* »Geschichte der Bulg.« p. 218.

alegeri infame și cu o chivernisală scelerată. Tocmai contrarul e adevărat: Elementele cele mai infame și chivernisăla cea mai miserabilă s'au putut susține numai așa, că s'au acoperit cu pactul dualistic și s'au prezentat ca proptelele indispensabile ale aceluia. Dar chiar acesta trebuie să fie perirea pactului dualistic. Dimpotrivă e sigur, că pactul dualistic are și ar avea cele mai sigure proptele în straturile estinse ale populațiunii, dacă omenii ar face o politică, care nu strivesce la părete tocmai elementele credincioase pactului. Firesce lucrul acesta e imposibil: a maltracta mai mult ori mai puțin catolicii și naționalitățile credincioase pactului și a păstra fără de corupție și fără de violență pentru pact cele alalte elemente ale națiunii, cari nu sînt credincioase pactului. Aici zace nedurabilitatea situației întregi, și și acesta ar dovedi numai, că trebuie să ne lăpădăm în sfârșit de sistemul liberal-șovinist, a cărui cap actual chiar acum recunoșce pe față în chip ulmătoriu: Noi trăim din înșelăciune și din forță. Cum poate să fie binecuvîntat un ast fel de sistem, asta ne-ar plăce, să ne-o lămurască un factor conștientos.“

Neuniții și congrua. — Din „Tel. Rom.“ din 22 a c.:

„Considerând trecutul patriei noastre putem susține, că societatea a făcut foarte mult pentru promovarea statului. În special societățile religioase — bisericile — au pus baza cea mai sănătoasă dezvoltării culturale a cetățenilor. Civilizațiunea întrăgă a purces la noi — ca în multe alte țări — din îngrijirea bisericilor față de prosperarea credincioșilor lor. Ba a dese ori aflăm prelați chiar și în fruntea oștirilor pentru apărarea patriei în contra armelor dușmane. La Mohaci d. e. au căzut 7 episcopi pe câmpul de onoare. Altă dată vedem arhierii, respective bisericii, jertfind din avutul lor milioane pentru trebuințele de războiu ale țării.

„Cel mai înalt și valoros serviciu, ce l-au

Combinând acuma împrejurările, ca: serviciile prestate prin familia Balce și Drag regelui Sigismund (1390—91), relațiunile ierarhice nestabile și prepotența patriarhatului Constantinopolitan în Moldova vecină cu Maramurșul (1390—93), vizitarea Ungariei și Transilvaniei prin călugării *Nicodim* și *Tagara*,¹⁾ protecțiunea celui dintăi la curtea regală a lui Sigismund, înființarea mănăstirilor din Ardeal prin același călugăr amic cu patriarhul *Eutimiū* din Trnova și cu mitropolitul român *Antim* din Țara românească, apoi avisarea regelui Sigismund la bună înțelegere cu voievozii din România și Moldova, și în fine poate și inclinarea aceluiași rege față de Români, purcesă din legătura sa cu Româna din Transilvania: toate acestea și asemeni împrejurări au putut conlucra la aceea, ca la confiniile țării spre Moldova, adică în Maramurș, cu voința și aprobarea regelui Sigismund prin Români Balce și Drag să se înființeze o mănăstire de rit oriental cu iurisdicțiune peste teritoriile dominiilor numiților fondatori. Anumit numesc mănăstirea aceea numai de rit oriental evitând a o numi unită ori gr. or. schismatică, căci chiar aceea este întrebarea principală, că ore mănăstirea aceea fost-a unită de rit oriental ori schismatică?

(Va urma.)

¹⁾ Acesta a trecut în Moldova și s'a făcut episcop cu înșelăciune.

făcut și-l fac bisericile statului, constă fără îndoială în a desvolta pe baza principiilor etice ale sistemului religios sentimentele morale în toți filii patriei, dând ast fel poporului o creștere, fără de care întreg organismul statului s'ar prăbuși, ca un edificiu ridicat pe temelie de năsip.

„Cercat-au nemuri culte, să respingă ajutorul bisericii — dar observând clătinarea edificiului s'au grăbit a repara grabnic partea slăbită. —

„Epigonii, ér nu bărbați de stat au început a maimnări și la noi asemenea porniri, căntând a slăbi nimbul bisericilor și a paralisa salutară lor activitate și influință; dar tendențele socialiste, comuniste și aproape anarchice, cari — cu o înțelă necredibilă leaū dimensiunii tot mai estinse, le va deschide nu preste mult, ba au chiar început deja a le deschide ochii, în cât — voidnd a susține interesul țării — vor trebui să dea bisericilor, ceea ce spre binele obște este a lor.

„Din aceste considerante om cu minte nu va pute nega salutarul și neprețuibilul serviciu, ce bisericile îl fac statului, și fără de ajutorul cărora existența lui devine problematică.

„În urmarea acestora organele statului sînt datore nu numai a împedeca nobila activitate a bisericilor, ci a îngriji de subsistența servitorilor ei, a preoților, ca aceștia — liberi de gândurile subsistenței — să se potă dedica exclusiv înaltei lor misiuni și chemării, de a deștepta și întări sentimentele religioase și a îngriji de cultivarea tuturor acelor factori, cari promovază și susțin moralul public, tăria și garanția cea mai sigură a statului, pe cum și a ori cărei societăți.

„Din cultivarea acestor factori rezultă ca o urmare naturală și alte virtuți cetățenesci: iubirea ordinii, lealitatea către dinastie, iubirea pămîntului, în care te-ai născut și trăesci, iubirea patriei, respectul către legi etc.

„Preoțimea bisericii noastre române și-a achitat tot de una din belșug această datorință. Ba mai mult, nu credem, să fie biserică, care în această privință să ne întrăcă. Ținuta poporului român este cea mai vorbitoare dovadă pentru acesta.

„Nici când poporul român n'a dat cătuși de puțină bănuelă, că este infidel tronului și dinastiei. În cele mai critice timpuri tronul a aflat deschis peptul prăjit de sora al Românilui și pregătit pentru primirea glonțului dușman. —

„Nici când poporul român nu s'a arătat dușman patriei, mamei sale proprie, de și aceea a fost și este pentru el mai mult, ca mașteră. Cu dușmanii țării nici când n'a cochetat, ér să-i invite chiar, să ocupe țara și să le dea spre acest scop ajutorul său, cu atât mai puțin. Să spue Turcii, dacă Români le-au așternut când va calea cu flori spre a-și înfige semiluna pentru vécuri în sufletul țării, capitala de acum a Ungariei. —

„Cu toate aceste care a fost răsplata laudabililor conducători ai poporului român, a clerului nostru. Nu numai nu li-s'au dat ajutoare materiale, ci dimpotrivă au fost discredități și chiar întemnițați; ba azi acolo am ajuns, în cât în opiniunea publică magiară „oláh papa“ este identic cu cel mai ordinar om pe lume, cu cel mai miserabil trădător de patrie. —

„Vestea, că guvernul intenționează a îmbunătăți starea materială a clerului, ar trebui deci, să însemneze o îndreptare spre bine a lucrurilor și să umplă de bucurie pe toți filii corect cugetători ai patriei, cu toate aceste bucurie n'a deșteptat proiectul de lege despre întregirea venitelor preoțesci în inima clerului nostru, fiind că îmbunătățirea nu-i făcută cu gând curat și ne vine de la aceea, cărora așa de bine se potrivește zisa strămoșescă: „Timeo Danaos et dona ferentes“, ca și atila de pe ei.

„Cetind exposeul, cu care ministrul *Wlassics* însoțesce prezentarea proiectului, și-se pare într'adevăr, că intențiunii laudabile călăuzesc guvernul în calea sa, adică de a executa dispozițiunile articolului de lege XX din 1848, care în §. 3 normeză, „ca trebuințele bisericesci și școlare a fie cărei confesiuni recepte să se acopere din vistieria statului“, și de a-și achita promisiunile repetite în această privință și atinse și în mesagiul preinalt. —

„Dar toate aceste frumos sunătoare cuvinte ne reamintesc povestea lupului în piele de oie; ele nu-s de cât picuri de miere pentru de a amăgi clerul, să se prindă în rociul întins de guvern. Anumite dispozițiuni din paragraful proiectului prezentat indică cele afirmate, că adică ministrul nu a tras tocmai cele mai consecvente dispozițiuni din principiile arătate mai sus, ceea ce vom dovedi cu altă ocaziune.“

Religiunea pruncilor catolici de rituri diferite.

Ministrul reg. ung. de interne referitor la religiunea pruncilor născuți din căsătorii închiaste între catolici de diferite rituri a edat următorul circular:

Celui dintăi funcționar al fie cărei iurisdicțiuni. Din representațiunile înaintate mie am esperiat, că privitor la aplicarea §. 87 al art. de lege XXXIII din 1894 despre matriculele de stat, care dispune, că la ast fel de prunci, a căror părinți sînt cetățeni ai statului magiar și aparțin vre uneia dintre confesiunile recunoscute prin lege, religiunea pruncului este a se inferi în matricula de nascere a statului conform regulilor de drept în vigore, subversază nesiguranță, că ore pruncii născuți din căsătorii închiaste între catolici de rit roman, grecesc și armenesc, religiunea catolică de care rit sînt datorii a o urma, și referitor la aceea potu-se aplica dispozițiunile cuprinse în §§. 1 și 2 al art. de lege XXXII din 1894, cum și cele cuprinse în secțiunile, ce sînt urmarea lor.

În urma acestora în cestiunea de față ca întregire la cele cuprinse în §. 57 al instrucțiunii emanate sub Nr 60.000 — 1895 în afacerea esecutării art. de lege XXXIII din 1894 în conțelegere cu domni ministri de culte și instrucțiunea publică și de justiție enunț următoarele și dispun următoarele:

Referitor la trecut cestiunea religiunii pruncilor născuți din căsătorii catolicilor de rit roman și grecesc a regulat-o ordinațiunea dată din partea consiliului locotențial r. ung. de atunci pe baza hotărîrii preinalte sub Nr 23.034 din 4 Octobrie 1814 ast fel, că pruncii născuți din atare căsătorie fără privire la sex urmază tot de una religiunea tatălui lor.

Valoarea acestei regule iuridice considerând, că cercul de activitate a consiliului

locotenentia reg. ung. nu s'a estins asupra părților ardelenne a țerii, și că armeno-catolicii nu s'nt amintiți în ordinațiunea citată, dintru început nu s'a estins nici asupra părților ardelenne, nici asupra armeno-catolicilor.

Dar usul de drept a estins-o mai târziu și asupra părților ardelenne și asupra armeno-catolicilor, și art. de lege LIII. din 1868 despre raportul reciproc al confesiunilor recepte prin lege a aflat deja această stare de drept în valoare pentru țara întreagă. fără ca să fie făcut într'nsa vre o schimbare, respective să o fie atins măcar; pentru că legea acum citată cuprinde dispozițiunii referitoare numai la religiunea pruncilor născuți din căsătoriile mixte provenite prin cununia indiviților de confesiuni creștine deosebite, și nu tot o dată și referitoare la religiunea pruncilor născuți din căsătoria închiată între indiviți aparținători la diferite rituri ale aceleia-și confesiunii.

Catolicii de rit roman, grecesc și armenesc înse, după ce ei se deosebesc numai în privința ritului, dar unindu-se în principiile lor de credință aparțin aceleia-și bisericii, unii față cu alții nu se pot considera ca aparținători la diverse confesiuni.

Dar nu a făcut schimbare cu privire la vigoarea ordinațiunii cestionate, provenite din hotărâre preafinală, nici art. de lege XXXII din 1894; pentru că și acela tractează numai cestiunea religiunii pruncilor născuți din căsătoria părților aparținătoare la deosebite confesiuni recepte ori legalmente recunoscute.

Luând deci acum în considerare, că în înțelesul celor de mai sus față cu pruncii născuți din căsătoria catolicilor de rit latin, grecesc și armenesc nu se poate aplica nici §. 12 al art. de lege LIII din 1868, care și acum e dătător de măsură pentru religiunea pruncilor născuți din căsătoriile mixte, închiate înainte de 1 Octombrie 1895, și nu se pot aplica nici §§. 1—4 al art. de lege XXXII din 1894, și că ast fel regula juridică de mai înainte nu a fost lipsită de putere prin nici o altă lege posterioară: referitor la religiunea pruncilor născuți din căsătoria catolicilor de rit deosebit și acum trebuie să se considere ca dătătoare de măsură ordinațiunea consiliului locotenentia reg. ung. emanată pe baza hotărârii preafinale sub Nr 23.034 din 1814.

Va să zică, e în vigoare și pe mai de parte regula aceea, că pruncii născuți din căsătoriile amintite, fără privire la aceea, când s'a închiat căsătoria, fără privire la sexul lor, urmază religiunea catolică în acel rit, căruia aparține tatăl.

Din aceasta de la sine urmază apoi și aceea, că convențiunea referitoare la religiunea pruncilor născuți, circumscrisă în §. 1 al art. de lege XXXII din 1894, ce se poate lega între contrahenții aparținători la deosebite confesiuni recepte ori legalmente recunoscute, nu se poate face între contrahenții de religiunea catolică, dar de diferite rituri.

Provoc deci titlul, ca cele cuprinse în ordinațiunea de față să le comunice numai de cât conducătorilor de matricule spre strictă conformare pentru viitor, și tot o dată să îndrumeze pe aceia-și conducătorii de matricule, ca inferirile matriculare, efectuate în mod contrar celor de mai sus, să le subțernă pentru a se procede la îndreptarea acelora.

Budapesta 14 Februarie 1898.

Perozel m. p.

Revista bisericească.

Roma.

Duminecă s'a serbat cu strălucită solemnitate a 20-a aniversare a pontificatului Sfinției Sale Leo XIII. Papa a celebrat în biserică sfântului Petru fiind de față la s. liturgie preste 50.000 de persoane, între cari mai mulți prelați din străinătate, corpul diplomatic și un număr mare de peregrini din toate părțile lumii. Ordinea în biserică a ținut-o garda papală. Sfinției Sale atât la sosirea în biserică, cât și la depărtare i-s'au făcut căldurose ovațiuni.

Negoțările între s. Scaun și regimul francez cu privire la umplerea a lor cinci scaune episcopesci din Franța s'au închiat spre mulțămirea ambelor părți, și denumirile episcopilor vor urma în curând.

Revista politică.

Afaceri interne.

Corupțiunea electorală relevată de Rohonczy a silit pe ministrul Bánffy, să recunoască, că guvernul are mai mari casse de partid de cât cele alalte partide. În cassa acesta, zice, că nu au intrat bani pe cale ilegală sub titlul distincțiunilor, și banii nu s'au întrebuițat (după concepția lui Bánffy) spre scopuri incorecte. Sînt înse anumite spese constituționale, cari se ivesc și la cele mai extreme partide opoziționale. Polonyi reflectând la declararea ministrului zice, că în acusa lui Rohonczy a fost vorbă, că guvernul cumpără deputați. Alt cum onorea parlamentului pretinde, ca cestiunea aceasta să se mai aducă la ordinea zilei în forma sa. În scopul acesta partidele opoziționale au început consfăturile.

În ședința dietală din 18 a c. deputatul popular Juriss ocupându-se de budgetul cultelor arată, că liberalismul e inimic tuturor religiunilor și în deosebi educațiunii religioase creștinesci, pentru aceea nisuesce spre statificarea școlilor. Ministrul desconsideră caracterul catolic al școlilor catolice, fundațiunile catolice le numesce fundațiunii „publice”, prin aplicarea la școlile de stat a preoților și călugărilor apostazi demoralisază tinerimea, de ore ce apostazi și-au călcat promisiunea și jurământul față cu Dumnezeu. Zice, că congrua și autonomia proiectată de guvern pe catolici nu-i mulțămesc. De fondurile și școlile catolice dispune ministrul după plac. În anii trecuți a oferit parlamentul 251.420 fl. pentru ajutorarea școlilor protestanților, cu toate acestea ei dispun liberi de școlile ast fel ajutate. După sistemul de acum în școli se propun numai științe, dară nu sînt învățați pruncii, ca să fie de omenie, temători de Dumnezeu și conștiențioși; de aici provin atâtea defraudări și alte rele. Frecventarea școlilor medii e prea mare; acesta o fac Jidani, cari inundă gimnasiile catolice. După raportul ministerial din anul trecut dintre cei 51.716 tineri, cari au frecventat școlile medii, 11.180 au fost Jidani. Fiii greco-catolicilor, ai greco-orientalilor, protestanților, reformaților și unitarilor la oaltă computați nu sînt în un număr

așa mare ca ai Jidanilor. La gimnasiul catolic din Ungvár au fost 135 de școlari catolici și 173 jidani. În Budapesta sînt mai mult de 200.000 Jidani, și ei nu susțin nici un gimnasiu, de și banii sînt în mână lor. Jidani ar ave lipsă de cel puțin 18 gimnasiu, dacă ar cerceta fie care gimnasiu 600 de tineri. Ar trebui, să se pună Jidanilor didactru mai mare. Liberalii amenință cu secularizarea averilor bisericesci. Atunci nu am ave preoți, cari să cerce a ajunge pe tronul episcopesc figurând la alegeri ca la Varna și Stomfa, și episcopii ar fi gata a merge și în temniță pentru adevăr. Și ore averile secularizate în ale cui mâni ar trece, după ce magnații sînt lipsiți ca și poporul? În ale Jidanilor.

În 19 a c. Asboth urgiteză revisiunea legilor politice bisericesci și susține, că unicul remediu în contra socialismului este socialismul creștin. — După acesta ministrul Wlassics imputând deputaților populari antisemitism și apărând pe inspectorul de școli Silviu Rezey în contra acuselor ridicate de Várossy în contra lui, se închie desbaterea generală.

Luni și Marți dieta din cauza prinderii postului nu a ținut ședințe.

Franța.

Agitațiunea începută pentru salvarea căpitanului Dreyfuss și mai ales procesul în contra lui Zola a redșteptat pe antisemiți. În ședința de Sămbătă a parlamentului deputatul Lamori a interpelat guvernul în afacerea turburărilor jidovesci din Algeria; cauza lor o reduce la 1870, când Cremieux a naturalizat pe Jidovi.

Duminecă liga antisemită din Paris a aranjat o mare adunare, în care deputatul Millevoay a declarat, că antisemitismul nu e cestiune religioasă, ci națională. E vorbă de a apăra Franța în contra cosmopolitismului, care ar aduce după sine invasiunea străină. După aceea a luat cuvîntul Regis, conducătorul antisemiților din Algeria, arătând, că Jidovi sînt cauza stărilor anormale din Algeria. După ce a mai vorbit și Thibaud, adunarea a primit rezoluțiunea, care enunță solidaritatea între antisemiții din Franța și din Algeria, ca să scape țara din jugul capitalismului și să apere Franța de agitațiunea sindicatului jidovesc cosmopolit. Mulțimea s'a dus apoi pe piața Mange și acolo a făcut ovațiuni lui Rochefort, care a intrat în carcerul St. Pelagie. Poliția a arestat pe 5 din demonstranți.

Procesul Zola s'a terminat în 23 a c. Zola a fost declarat de vinovat pentru calumniarea armatei și în urma acesteia a fost condamnat la un an de carcer și 3000 frs. amendă; éra redactorul ziarului „Aurore”, care a publicat articolul caluminator, e osîndit la 4 luni de carcer și 3000 frs. amendă. Condamnarea a fost salutată cu entusiasm de poporul francez.

Anglia.

Cestiunea ameliorării sorții Irlandezilor din nou s'a pus pe tapet în parlament. Balfour guvernatorul Irlandiei

urgitat, că bilul referitor la guvernarea Irlandei să se pertracteze fără amănare. După acest bil, de și nu se dă Irlandei autonomia contemplată de Gladstone, totuși se introduce o formă de guvernare asemenea celei din Anglia și Scoția. Mai de parte se ia mai multe dispozițiuni pentru ajutorarea poporului agricol.

În India armata angleză nu se arată destul de îndrăznită și disciplinată în bătăliile, ce le are cu semănțele indigene răsculate.

Turcia.

Agitația bulgărească din Macedonia ajutată de brutalitatea Turcilor era pe calea de a provoca revolte în această provincie. Sultanul spre a preveni răul a suspendat pe calmacanii brutali și pe Bulgarii deținuți fără de vină în vilaietul Uesküb i-a eliberat.

Guvernul din Constantinopol, după ce a scăpat de candidarea prințului George pentru postul de guvernator al Cretei, află de mai consult a amâna cestiunea guvernatorului și a pacifica insula prin oficialii dispuși acolo. E vorba, că năile de război ale marilor puteri se vor re-trage din apele Cretei.

Correspondințe.

Br. 20 Februarie 1898.

Onorată Redacțiune!

Cine a avut ocaziune a asista ori a lua parte la diverse funcțiuni sacre îndeplinite din partea preoților noștri, acela a bună samă a observat ore care divergență în modul îndeplinirii acelor funcțiuni din partea fungenților, ba pot zice fără de a esagera, că câți preoți, aproape atâtea moduri de îndeplinire a funcțiunilor aflăm. Fie care sevășește funcțiunea așa, după cum a vădut ori audit de la altul, ori după cum dînsul află de bine. Cărțile noastre rituale în această privință ne dau o îndrumare vagă numai și în multe privințe neprecisată, și ast fel nu e mirare, dacă se observă atâtea disparitate în modl îndeplinirii celor referitoare la cultul divin. Unii mai evlavioși fac ceremonialul mai lung, alții din contră îl reduc și se silesc, să fie cât de scurți, ca să nu obosescă (?) pe ascultători. Închinăciunile și întorsăturile de lipsă unii le fac mai profunde, alții le fac cu mai puțină reverință ori le omit cu totul, și așa mai de parte.

Și dacă ne întrebăm, de unde provine această anomalie, vom pute răspunde între altele, că de la modul, cum e pătruns celebrantele de sublimitatea actului, ce îndeplinesce. Înse acest răspuns nu e satisfăcător, căci într'un preot consciu de sublimitatea statului său nu se poate presupune lipsă de devotament, când îndeplinesce cutare sau cutare funcțiune sacră.

Alta este cauza, după a mea părere lipsa unui manual ritual special, care să servescă de îndreptariu fie căruil preot în îndeplinirea diverselor funcțiuni aparținătoare cultului divin. Când am avé un atare îndreptariu, atunci a bună samă nu ni-s'ar da ocaziune a vedé atâtea anomalie și diformitate în îndeplinirea unora și acelora-și funcțiuni de către preoți de acela-și rit, ér solemnitatea cultului divin s'ar potența în mod însemnat.

Cred deci, că exprim o dorință generală a clerului rural atunci, când în colonele acestul ziar constat această lacună în literatura noastră bisericăscă, care dacă nu a fost posibil a se astupa până acum, cel puțin în viitor nu mai trebuie preterată. Câtă precizie și uniformitate esperiam în această privință d. es. la clerul de rit latin! Cel chemați a se îngriji de acest lucru sînt în prima linie aceia, cărora le este încredințată creșterea și educarea clerului, cari la îndemnul și spriginul Prea Veneratului Ordinariat Mitropolitan ar pute să ne pună la dispoziție un atare îndreptariu, și atunci uniformitatea și armonia s'ar introduce în toate, ér noi clerul, când avem de îndeplinit funcțiuni, nu am orbeca în cöce și în colo după axioma: „Graeci per Ausoniae fines sine lege vagantur.“

Și până când la așa ceva am pute ajunge, în colonele „Unirii“ s'ar pute deschide o rubrică pentru întrebări și răspunsuri. Acesta încă foarte mult ar contribui la ajungerea scopului, pentru care s'au scris acestea șire.

Cu totă stima

Z.

Convocare.

Reuniunea învățătorilor gr. cat. din Archidieceasa de Alba Iulia și Făgăraș a despărțimentului Sebeș își va ține prima adunare generală în 10 Martie st. n. a. c. în Sebeș, la care se invită toți învățătorii despărțimentului, pe cum și directorii școlari și alți spriginitori ai cauzei școlare după următorul

Program: 1. La 8^{1/2} ore ascultarea serviciului divin. 2. Deschiderea ședinței prin presiul de onore. 3. Alegerea președintelui. 4. Raport despre adunarea generală constituantă, ce s'a ținut în 15 Iunie st. n. 1897 în Blaș. 5. Esmierea unei comisii de 2 membri pentru constatarea membrilor despărțimentului, eventual inscriere de membri fondatori, ajutători și incassarea taxelor. 6. Raportul comisiei esmise. 7. Designarea persoanei, care la proxima adunare va avé să țină prelegere practică. 8. Eventuale propunerii, cari au de scop înaintarea reuniunii. 9. Defigerea adunării generale viitoare. 10. Alegerea unei comisii pentru verificarea protocolului adunării. 11. Închiderea ședinței prin presiul.

Dat în Dumitra la 20 Februar 1898.

Pentru presiul:

Ioan Gligorescu
notar.

Noutăți.

Concours la parochie. Pentru completarea parochiei Șurpoloc-Chinar din archidieceasă protop. Mureșului s'a scris concurs cu terminul 15 Martie. Emolumentele: 1) Case parochiale în amindoué comunele, grădină și cemetierele de 4 jug. 2) Porțiunea canonică arătorii 10 jug. și cositorii 7 jug. 3) Leticial 88 metrete de bucate. 4) Zilele de lucru cu plugul și cu palma. 5) Bani de lemne 10 fl. 6) Venitele stolare obișnuite.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Poporenii gr. cat. din parochia mea Ioan Raț cu soție-sa Elena în mai multe rânduri și cu diverse ocaziuni au jertfit pentru împodobirea locașului lui Dumnezeu. Au procurat un candelabru pe sama s. bisericii, care de și e simplu din lemn, totuși ne împodobesc frumos biserica. Pe altar au procurat un

chivot pentru ținerea s. cuminecături și 4 ținătoare de lumină tot din lemn frumos lucrate. Înaintea altarului 2 icöne mari, D. N. Isus Christos și P. V. Maria, icöne foarte frumoșe. Mai de curând tot credinciosul Ioan Raț dimpreună cu curatorul primar George Burian au procurat pe sama s. bisericii un prapor negru în preț de 9 fl. Asemenea credinciosul Petru Macarie cu soție-sa au procurat un alt prapor negru cu 11 fl. Brețe la 20 Februar 1898. Simeon Zehan adm. par. — On. Domn Pol Lujós și soție-sa Roza au donat pe sama bisericii noastre din Hunedóra un Policandru frumos de sticlă pentru 12 lumină în preț de 48 fl., Domnul Aron Balint și soție-sa Carolina născ. Mihul o cruce de argint de China în preț de 20 fl. Era mai mulți poporenii colectând bani între sine au cumpărat o cădelniță de argint de China în preț de 16 fl. și două sticle, una pentru apă și alta pentru vin, în preț de 1 fl. 50 cr.

Donațiune pe sama bibliotecii diecesane din Lugos. În cercularul I a. c. sub Nr. 350—1898 publică I. P. S. Episcop de Lugos următoarele: N'am pute deschide acuma în mod mai plăcut seria Circularelor Noștre din anul curent, de cât prin înregistrarea următorului fapt îmbucurător. Ilustritatea Sa Domnul Ștefan Moldovan, Preposit Capitulului și Prelat Pontificiu, Nestorul venerabil al Diecesei noastre, a binevoit a dona, și Ne-a și transpus întreaga sa bibliotecă particulară pe sama Bibliotecii diecesane. Când ne gândim, că donul Ilustrității Sale Domnului Preposit cuprinde la 1500 de volumuri în cea mai mare parte legate frumos; când ne gândim, că în numărul acestor cărți de mare preț se află între altele, după cum se va vedé din catalogul, ce-l vom publica la timpul său, aproape tot, ceea ce a produs literatura română din patria noastră în cursul acestui veac; când ne gândim la mărirea și importanța acestui don, inima Noastră cu adevărat se simte străbătută de sentimentul celei mai viue recunoștințe, sentiment, care, sîntem siguri, încălzește de o potrivă și inimile întregului cler și popor din această diecesă. Interpretăm așa dar acest sentiment de obștească grațitudine și recunoștință, când și pe această cale rugăm pe Ilustritatea Sa, să binevoască a primi mulțămiriile noastre cele mai călduroșe pentru un dar așa de mare și de frumos. Dumnezeu să-l păstreze încă întru mulți ani firul prețioșei vieți spre binele și progresarea scumpei noastre Diecesae, pentru a cărei înflorire jertfește-se și acum la veneratele sale bătrânețe cu puteri pururea întinerite și viguroșe! Vă mai facem și aceea cunoscut, venerabilii frați, că am dispus, ca cărțile donate de Ilustritatea Sa să formeze în Biblioteca diecesană Colectiunea Prepositului Ștefan Moldovan, în semnul amintirii atât a însemnatei donațiuni făcute, cât și a activității desfășurate de ilustrul donator purnrea cu zel și abnegațiune în folosul Diecesei chiar de la începutul acesteia. Lugos, 25 Ianuar 1898.

„Reuniunea de consum asociare în Blaș“ și-a ținut Duminecă în 20 Februar a. c. a VI-a adunare generală. Reuniunea de consum din Blaș este prima societate de felul acesta. La început era primită cu neîncredere, azi înse, — mulțămită bărbăților, cari s'au grupat în jurul ei, — s'a întărit și a prins rădăcini, așa că deja e în stare a dicta, cum să fie prețurile mărfurilor în Blaș. Din raportul consiliului administrativ scötem următoarele date: Circulațiunea anului 1897 a fost de fl. 446.119-52, cu fl. 102.976-55 mai mare ca în 1896. Venitul curat după ștergerea pretensiunilor dubii și după amortisarea unei sume însemnate din mobilă este de fl. 2017-73, ér fondul de rezervă se ridică deja la frumoșă sumă de fl. 3456.12.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Omilia I. a s. Ioan Crisostomul
despre cuvîntarea de pe munte.

(Fine.)

Samarinénul acela vîdînd pe un rînit străin, și care de loc nu-l privia, s'a oprit și l-a pus pe animalul său și l-a dus în casa de oștei și a tocmit medic, și parte a dat, parte a promis bani. Era tu, vîdînd pe ore cine, că a căzut nu între tâlhari, ci în ceta dracilor și în asuprirea mâinii, nu în pustie, ci în mijlocul pieții, întîrzi și te ferești, nu a spesa bani, nici a tocmi animal, nici a trimite pe ore cine de parte, ci numai a rosti cuvinte, și cu toate acestea alergi pe lângă el mai de parte fără de milă? Și cum sperezi, că chemînd ore când pe Dumnezeu îl vei avea milostiv? Grăescă cătră voi, cei ce în public vă purtați în chip necuviincios, cătră tine, cel ce ocărăști și faci nedreptate. Spune-mi, de ce lovesci și imboldesci cu călcăiele și musci? Dora ești porc selbatic ori asin selbatic? Și nu te rușinezi și nu roșesci, că ai selbăticit și ai lăpădat nobilitatea ta? Că dacă ești sêrac, totuși ești liber; dacă ești măiestru, totuși ești creștin. Chiar pentru că ești sêrac, chiar de aceea ai avea să fi omul păcii. Că dora partea bogățiilor e a se lupta și nu a sêracilor, a bogățiilor, cari au multe cause de lupte. Era tu, carele nu ai plăcerile bogatului, totuși cerci relele bogățiilor adunîndu-ți vrășmășii și certe și lupte. Și sugrumi și chinuesci pe fratele tău și-l arunci la pămînt în public în ochii tuturor. Și nu ți-se pare, că te porți mai necuviincios, când imitezi năvălirile celor necuvîntătoare, ba te-ai făcut mai rău de cât acelea? Că acelora toate le sînt comune, și ele se adună în turme și umblă împreună; era noi nu avem nimica comun, ci toate ne sînt întorse, lupte, certe, batjocoriri, vrășmășii și ocăriri. Și nici cerul nu-l cîinstim, la care sîntem chemați cu toții împreună, nici pămîntul, carele ne e tuturor comun, nici chiar firea însăși; ci mânia și iubirea averilor trîgîndu-le toate la sine le nimicesc. Nu vești pe acela, care a fost datoriu cu zece miș de talanți, și dacă i-s'au iertat, a sugrumat pe soțul său pentru o sută de dinari, câte rele au venit peste el, și în ce chip a fost dat osîndei de veci? Nu te inspăimîntă esemplul? Nu te temi,

că și tu vei păți asemenea? Că dora și noi încă sîntem datorii Dispunătorului cu datorii multe și mari; dară el așteptă și e îndelung răbdător și nu asupresce, pe cum facem noi cu soții nostri, și nu chinuesce nici sugrumă. Cu adevărat dacă ar fi voit, să cêră de la noi măcar și numai partea cea mai mică a acelora, noi de mult am fi perit.

Socotindu-le deci acestea, Iubiților, să ne umilim și să avem milă față cu dorașii nostri; că ei, dacă socotim bine, ne sînt prilejul iertării celei mai mari, și dînd puțin vom primi mult. De ce ceri de la el în apoi cu silă, când chiar și dacă el ar voi, să-ți dea, ai avea să-i ierți datoria, pentru ca să o primesci totă de la Dumnezeu? Era tu acum le faci toate, faci silă și te cerți, pentru ca ție să nu ți-se ierte nimica din datoriile tale. Și ți-se pare, că faci deapropelui necas, pe când îți aplici ție însuși sabia și-ți înmulțesci osînda cea din geena. Era dacă ai socoti aci puțintel mai bine, și-ai face ușore dările de samă. Că Dumnezeu de aceea vră, să se nască la noi o dărnicie ca acesta, pentru ca să aibă prilej a ne răsplăti mai mult. Ori căți dorași ai deci, fie de bani, fie de vătămări, iertă-le tuturor și cere de la Dumnezeu răsplătirea unei mariniții ca acesta. Că până când aceia îți rămân dorași, până atunci nu vei avea doraș pe Dumnezeu. Era dacă le vei ierta datoria, vei pute, să ții legat pe Dumnezeu și să ceri de la el cu rîvnă mare răsplata unei purtări bune ca acesta. Că dacă vre un om trecînd și vîdînd, că tu ții legat pe dorașul tău, și-ar porunci, să-l lași și să ai la el însuși datoria acestuia, nu ar fi nerecunoscătoriu după iertarea aceea, fiind că a luat asupra-și totă datoria, cum nu ar răsplăti Dumnezeu mai multe, ba de o mie de ori mai multe, dacă noi ascultînd de porunca lui vom lăsa pe dorașii nostri, să se ducă liberi necerînd de la ei nici puțin nici mult? Să nu avem deci înaintea ochilor plăcerea aceea, carea o gustăm, când cerem în apoi de la dorași, ci paguba aceea, carea ne așteptă în viitoriu, pentru că ne rînim pe noi inși-ne în bunătățile cele vecinice. Ridicîndu-ne deci preste toate să dăruim dorașilor nostri și bani și vătămări, pentru ca să ne facem mai ușore dările de samă; și ceea ce nu am putut, să dobîndim prin alte virtuți, aceea dobîndindu-o prin uitarea nedreptăților să câștigăm bunătățile cele vecinice, cu grația și iubirea de omenii a Domnului nostru Isus Christos, a căruia este gloria și puterea acum și tot de una și în vecii vecilor. Amin.

Ben Hur

sau

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

IV.

O probă a iubirii.

Era întunec, când Ben Hur trecînd prin poartă și luîndu-și rămas bun de la păstori se luă pe o uliță strîmtă, carea ducea spre mîză zi. Unii din cei ce-l întîlnia, îl saluta. Pardosela era colțurosă, căsile de pe amîndouă laturile erau scunde, întunecose și neprietinoase, ușile erau închise. Singurătatea situației lui, noptea, nesiguranta causei, pentru care venise, toate se aliau spre a-l dispune spre tristete. În dispoziție din ce în ce tot mai descurajată ajunsese în sfârșit la basenul acela adînc, carele acum e cunoscut sub numirea de lacul Bethesda. În apa lui cea limpede se reoglinda cerul. Privind la deal vîdu Ben Hur zidul nordic al cetății Antonia, o masă neagră, posomorită, carea se ridica de pe cerul turbure saderiu. El se opri, ca și cum l-ar fi strigat o pază amenințîndu-l.

Cetățuea se înălța așa de puternică, părea a fi așa de uriașă și se aședa în chip

invederat pe temelii așa de solide, cât nu putu să nu se minuneze de tăria ei. De cum va mamă-sa va fi îngropată acolo de vie, — ce va pute ore să facă el pentru ea? Cu forța nimica. O oște să de-a năvală cu arcuri și cu berbeci asupra acestor stînci, — o ar întimpina ris asupra silințelor ei. Și apoi își gîndia, cât de ușor se rușineză atacurile șireției, și cum Dumnezeu, — scăparea cea mai de pe urmă a celor fără de ajutoriu, — cum Dumnezeu întîrzie une ori cu ajutoriu său atîta vreme!

Cuprins de îngrijare și îndoelă se întorse la strada de dinaintea cetății și se pogori încet în direcție apusană.

El scia, că dincolo în Besetha este o ospetărie. Acolo voise, să cerce locaș, pe cât va avea, să petrecă în Ierusalim. Dar acum nu putea să se împotrivescă dorului de a merge a casă. Inima lui îl trîgea la casa copilăriei lui.

Vechea, obișnuită salutare, cu care-l întimpinara acei omeni puțin, cari treceau, nici o dată nu-l sunase așa de veselă. Acum începea întreg cerul răsăritean, să lucescă argințiu, și obiectele de la apus, cari până acum nu se puteau vedea, — mai ales turnurile cele mari de pe muntele Sionului, — se ivira din nou cu limpedime nălcosă dintr'o adîncime întunecosă și părea a pluti

de-asupra întunecimii, ce căsca colo jos în vale, — adevărate palaturi aeriene.

În sfârșit ajunse la casa tătâne-său.

Unii din cei ce cetesc șirele acestea, vor ghici ușor sentimentele lui Ben Hur. Sînt aceia, cari în tinerețe avuseră o patrie fericită, — ori cât de lung va fi timpul, carele a trecut de atunci, — o patrie, carea încă și acuma e obiectul aducerilor a minte celor mai plăcute ale lor, un raiu, carele l-au părăsit plîngînd, și în care, dacă le-ar fi cu puțință, s'ar întorce ca prunci, un loc plin de veselie și de cîntare, o comunitate de mai mare preț de cât triumfurile bătrîne din viața lor de mai apoi.

La poarta nordică a vechii căsi se opri Ben Hur. Pe ea se mai vedea încă și acuma cêra sigilului, și cruciș preste aripile porții era aninată o tablă cu inscripția:

„Acosta e proprietatea împăratului.“

Nimeni nu pășise prin poarta acesta din ziua aceea grozavă a despărțirii. Să bată ore în poartă ca odinioară? Ar fi fost lucru zădarnic. asta o scia, și totuși nu se putu împotrivi ispitei. Putea, să-l audă Amrah și să privescă prin una din ferestile acestei laturi. Luă în mână o pîtră, urcă treptele de pîtră cele late și bătă de trei ori în ușe. Bătă încă o dată mai tare și apoi încă o dată oprindu-se tot de una, ca să asculte:

Tăcerea adâncă din jurul-î părea a-și bate joc de el. El se întorse la stradă și privi la ferestri, înse ele încă erau tăcute și întunecose. Balustrada coperișului își zugrăvia foarte acurat marginea pe cerul luminos. Nimica din cele ce s'ar fi mișcat acolo sus, nimica nu ar fi rămas neobservat de privirea lui. Dar acolo nu se mișca nimica.

Din laturea nordică a casei se duse la cea apusană. Acolo erau patru ferestri. El privi la ele mult și cu băgare de seamă, înse în zădar. Din când în când îi umpleau inima dorințe neputincioase; apoi era se cutremura de înșelăciunile propriei sale fantasii. Amrah nu da nici un semn de viață, — nici măcar o nălucă nu se mișca.

Tăcut se furișă în jurul casei până la laturea sudică. Părta și acolo era sigilată și purta aceeași inscripție. Blanda lucire a lunii, carea se revêrsa peste culmea muntelui maslinilor, făcea, ca el să pôtă ceti bine scrisoarea. Și el o ceti, și-l cuprinse mânie. Rupse tabla de pe ușe și o aruncă jos în canal. Apoi se puse, să ședă pe scară, și se rugă lui Dumnezeu pentru noul împărat, și ca el să vină de grab. Încetinel se liniști sângele lui cel întăritat. După călătoria cea lungă și după zăduful de vară se făcu obosela stăpân peste el, capul i-se plecă tot mai tare, și el în sfârșit adormi.

Pe aceeași vreme venia două femei pe stradă de cătră fortăreța Antonia și se apropiau de palatul familiei Hur. Ele pășiau furișate, cu pași fricoși, și în mai multe rânduri se opriră, ca să asculte. La cornul casei zise una cu glas șoptit cătră cealaltă:

„Aci e casa, Tirzo!”

Și Tirzah aruncând o privire lute la casa prinse mâna mamei sale și se răzîmă pe ea cu totă greutatea și începu, să plângă tare, dar nădușit.

„Să mergem mai de parte, prunca mea, pentru că —” mama întârzia cu vorba și începu, să tremure, ér apoi liniștindu-se cu de-a sila continuă, „pentru că în dată ce se va face ziua, ne vor alunga pe părta cetății a fără — pentru tot de una.”

Tirzah era aproape să cadă pe petri.

„O, așa e!” zise ea plângend. „Îmi ultasem. Mi-se părea, că mergem a casă. Dară noi simtem leprose și nu avem casă. Noi ne socotim între cei morți!”

Mamă-sa se plecă la ea și o ridică cu gingășie. „Noi n'avem să ne temem,” zise ea. „Să mergem mai de parte!”

Ele întru adevăr chiar și fără de a avé arme în mâni și numai cu apropierea sa ar fi putut să fugărescă o legiune.

Și lipindu-se de zidul dur lunecară mai de parte ca două năluci, până ajunseră la părta. Acolo se opriră din nou. Ele vedend tabla urcară treptele — la același loc, în care pășise numai adineaori Ben Hur, — și cetiră inscripția: „Acésta e proprietatea împăratului.”

Mama își frângea mâinile și gemea și cuprinsă de chin nespuse își înalță privirea la cer.

„Ce-ți e, mamă? Mă înspălmîntezi!”

Éră ea răspunse: „O, Tirzo, sermanii sînt morți! El e mort!”

„Cine, mamă?”

„Fratele tău! Î-a răpit tôte, — tôte, — până și casa acésta!”

„Sermanul!” zise Tirzah abia sciind, ce gândesce.

„Nici o dată nu va puté, să ne ajute.”

„Și acum, mamă?”

„Mâne, mâne, prunca mea, vom avé să ne alegem un loc lângă drum și să cerșim, pe cum se obișnuesc leproșii; avem să cerșim ori —”

Tirzah se alipi din nou de ea și zise șoptind: „Las, să murim, mamă!”

„Nu,” zise mama cu tărie. „Domnul ne-a hotărît timpul, și noi credem întru Domnul. Vom, să așteptăm și în asta ajutorul lui. Vino, să mergem!”

Rostind cuvintele acestea prinse pe Tirzah de mână și grăbi cu ea la colțul apusan al casei lipindu-se tot de zid. Fiind că acolo nu vedură pe nimeni, se duseră la colțul cel mai de aproape înspălmîntându-se de lumina lunii, carea era vêrsată ca lumina ziliu pe laturea sudică a casei și pe o parte a stradei. Voința mamei era tare. Ea privi în apoi și sus la ferestile laturii apusane, ér apoi ieși în lumină trăgend pe Tirzah după sine. Acuma se putea vedé, cât de tare progresase bóla lor, — pe buzele și obrajii lor, pe ochii lor turburați, pe mâinile lor crepate și mai ales pe bucele lor înverigate, cari ca și sprincenele lor erau albe nălucose. Era cu neputință a spune, care e mama și care fiica; amîndoué păreau bătrâne ca nisce strigoi.

„Tăcere!” zise mama. „Colo pe trepte zace óre cine, — un bărbat. Să mergem în jurul lui.”

Ele trecură din cöce lute de ceea parte a străzii și se apropiară acolo în umbră de ușe.

„Dörme, Tirzo!”

Omul era de tot liniștit.

„Rămâi aici; eü voiü, să cere a deschide ușa.”

Cu cuvintele acestea mama se furișă fără de șgomot din colo și voi, să atingă verveul. Dacă el ar fi cedat, ea nu află, căci omul oftă în aceeași clipă și se svîrcoli în colo și în cöce. Într'aceea învêlitorea de pe capul lui se mișcă așa, cât luna îi lumină deplin fața. Femeea privi jos la el și trăsări, apoi se plecă ceva-și peste el, pentru ca să privescă încă o dată la el. Acuma se îndreptă, își adună mâinile și-și înalță ochii spre cer ca într'o acasă tăcută. Așa rămase o clipă, ér apoi grăbi în apoi la Tirzah.

„Pe viața Domnului, omul e fiul meu, — fratele tău!” zise ea șoptind cu glas fioros.

„Fratele meu? İuda?”

Mama îi apucă între mână.

„Vino!” zise ea tot cu aceeași șoptire fiorosă. „Vino, să privim la el amîndoué, — încă o dată, — încă numai o dată, — și apoi ajută, Dömine, röbelor tale!”

Repede și fără de șgomot ca nisce nălucă trecură ele peste stradă ținendu-se de mână. Când umbra lor cădu pe el, ele se opriră. O mână a lui zăcea întinsă pe trepta cea mai din sus. Tirzah cădu în genunchi și voi, să sărute mâna, dară mamă-sa o reținu.

„Nu! Nu, nici chiar pentru prețul vieții!” șopti ea. „Necurate! Necurate!”

Tirzah sări în apoi, ca și cum el ar fi fost lepros.

Ben Hur era frumos, pe cum sînt tinerii din neam ales. Fața și fruntea îi erau rumenite de sórele și aerul pastiei; dară buzele lui de sub mustața cea mică erau roșii, și printre ele luciau albiu lui dinți, și mólea lui barbă nu putea, să ascundă ro-

tundimea perfectă a bărbiei și a grumazului. Ce frumos se părea el ochilor mamei! Cât de preaputernică era dorința ei, ca să-l cuprindă în brațele sale, să-l plece capul lui pe peptul său și să-l sărute, pe cum o făcuse acésta de atâtea ori în fericita lui copilărie! De unde își împrumuta ea tária de a se împotrivi acestei dorințe? Din iubire. cetitoriule, din iubirea sa de mamă, carea se deosebesce de totului tot de ori ce altă iubire: pe cât este ea de gingașă față cu obiectul său, pe atât de tirană e față cu sine însă-și, și de aci isvoresce tötă puterea jertfirii ei de sine. Nici pentru redobîndirea sănătății și averii sale, nici pentru ori ce fericire a vieții, nici chiar pentru însă-și viața sa nu ar fi apésat ea sărutarea aceea fatală pe fața fiului său! Dar ea avea totuși să-l atingă! În aceeași clipă, în care l-a reafiat, în aceeași clipă avea să renunțe la el pentru tot de una. Cât de greu și de amar îi fu lucrul acesta, spună ori care altă mamă. Ea ingenuchiă și se apropiă de picioarele lui. Apoi atinse cu buzele sale o talpă a sandalelor lui, — de și acésta era plină de colbul drumului, — și o sărută éră și éră, și întreg sufletul ei se cuprindea în sărutările acestea.

El se mișcă și-și întorse capul. Ele se retraseră, și într'aceea auđiră, cum murmura el în vis:

„Mamă! Amro! Unde e —”

El recădu din nou în somn adânc.

Tirzah privi îngândurată la el. Mama apésa fața în pulvere și se silia, să-și împedece o oftare — așa de adâncă și grea, parcă i-se rupea inima. Era aproape, să dörască, ca el să se trezescă.

El a întrebat de ea; ea nu era dată uitării; până și în somn se gândia la ea. Nu era acésta de ajuns?

Mama făcu Tirzei semn, și ele se sculară. Mai aruncară încă o privire la cel cuprins de somn, — parcă voiaü, să-și întipărescă icóna lui în chip neșters; apoi trecură de ceea parte a drumului. Acolo ingenuchiară în umbra zidului, pentru ca să aștepte trezirea lui, ori și óre care descoperire, ele singure nu sciaü, ce fel de descoperire a nume.

Nu după multă vreme, — el încă tot durmia, — se ivi o altă femeie la colțul palatului. Cele două din umbră o vedură limpede în lumina lunii; ea era mică și gârbovită, de colóre întunecată cu păr cărunt, îmbrăcată cu grije în halnă de servitoare și purta o coșareă cu legumi.

Ea vedend pe omul acela pe trepte se opri, ér apoi se apropiă încetinel la el. Încunjurându-l se duse la părta, împinse cu ușurință rețeza la o parte și viri mână în deschidetură. Una din tablele cele late ale aripii celei stîngi se deschise fără de șgomot. Ea viri coșarea în lăuntru, și chiar voia, să între și ea. Cedând înse curiosității aruncă o privire la străin, fața căruia era întorsă întregă spre ea.

Privitöarele din ceea parte a drumului auđiră o esclamaré încetinea și vedură, cum femeea își frecă ochii, ca și cum ar fi voit, să vadă mai bine, și apoi se plecă mai adânc, bätu mâinile de olaltă, privi sêlbatică în jur de sine, mai privi încă o dată la el, se ridică, apucă mâna lui cea întinsă și i-o sărută cu fragedime, — ceea ce ele ar fi dorit așa de mult, să facă, dară nu cutezaseră.

Atingerea acésta trezi pe Ben Hur. El

își trase în chip instinctiv mâna în apă: stuncia privirea lui se întilni cu a femeii.

„Amro! O Amro! Tu ești?” exclamă el.

Buna ființă nu răspunde, ci se aruncă în grumazii lui și plânse de bucurie. Desfăcându-se cu fragedime din brațele ei îi ridică fața brună și udată de lacrimi și o sărută. Bucuria lui nu era mai mică de cât a ei. Apoi audiră cele două femei, cum zise Ben Hur:

„Mama, — Tirzah, — o Amro, grăește-mi despre ele! Grăește, grăește, te rog!”

Amrah în loc să răspundă, începu din nou a plânge.

„Tu le-ai vădut, Amro. Tu scii, unde sînt. Spune-mi, că ele sînt a casă!”

Tirzah făcu o mișcare, înse mamă-sa ghicindu-i gândul o reținu și-i șopti:

„Nu te duce, pentru totă viața! Necurate! Necurate!”

Îubirea ei era tirană. De și inimile li-se rupeau, el nu avea să se facă ceea ce erau ele. Și iubirea învinse.

Într'aceea Amrah plângea încă și mai cu amar.

„Vei, să intri?” întrebă el vedând portița deschisă. „Vino! Eu merg cu tine!” Se sculă și zise mai de parte: „Romanii, — blăstēmul Domnului să fie preste ei! — Romanii au mințit. Casa e a mea. Scolă, Amro, și să intrăm!”

În cealaltă clipă dispărură. Cele două, cari rămaseră acolo în umbră, priviau la locul gol, în care stătuseră Ben Hur și Amrah, — locul din aintea porții, prin care aveau să nu mai treacă nici o dată. Ele rămaseră acolo zăcând în pulvere.

Ele își împliniseră datorința.

Îubirea lor trecuse prin probă.

În ceea dimineță omenii le aflară acolo și le alungară cu petri și fără din cetate. „A fără cu voi! Voi sînteți diutre cei morți, — duceți-vă la cei morți!”

În urechi cu blăstēmul acesta se duseră.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Convorbiri literare”, nr. 1, cu următorul cuprins: Tit Maiorescu: Scrisori vechi privitoare la epoca de la 1848—1849. — P. P. Negulescu: Lucruri vechi. — Duiliu Zamfirescu: În război (roman). — Biron: Causalele înfînirii cerealelor. — D. Nanu: Sorele (poesie). — Nicolae Basilescu: Enciclopedia română. — M.: O caracteristică a spiritului junimii. — C. N. Mateescu: Poesii populare. — Revista publicațiilor.

„Albina”, nr. 18, cu următorul cuprins: Ec. St. Calinescu: Scrisori către Români. — Tolstoi: Cel dintâi rachier. — N. O. Popovici-Lupa: Sfecla de zahar. — Anecdote. — Carpen: Cum s'ar atrage mai mulți copii la școlile rurale. — V. I. M.: Îngrijirea copiilor în primul an. — Cuvînt de îngropare pentru Ștefan-Vodă. — Petre Petrescu: Delul comorilor. — Drăgănescu: Predica la Dumineca finului desfrinat. — Ciocan: Povestea lui Dragoș. — Ospătaria copiilor din Băcău. — Chiuituri din Ardeal. — Din poveștile lui Gracian. — Cronica Bibliografică. — Voce din presă. — Informațiuni. — Posta redacției. — Ilustrațiuni: Sfecla de zahar. — Achard.

A apărut

Calendarul „Unirii” pe 1898 Anul II

cu următorul cuprins bogat și interesant:

Cronologie, Serbătorile, Regentul, Întunecimi, Anotimpuri, Umblarea timpului, Lunile cu povește economice și semne de timp. Regentii europeni. *Sematismul provinciei mitropolitane de Alba Iulia* cu specificarea parohiilor în românește și ungurește și cu posta ultimă și a parohilor, cum și a diferitelor dicasterii.

Michail Pavel, episcopul de Orade, schiță biografică (cu un portret foarte succes). „Christos a înviat”, poesie de Al. Vlăduță. *George Cosbuc* (cu portret) note biografice și trei poesii: *Epigramă* (în vîrsta de 12 ani), *Peceri* (de 14 ani) și *Beda* (din 1886). *Ales. Bohățel*, biografie și portret. *Cisme de împrumut* și *Sa turcitu-se bățul*, anecdote hazlii de Th. D. Speranță. *Glume. Morții nostri* (bărbații gr. cat. fruntași morți în 1897) cu portretul br. *David Urs* și *Iosif Hossu. Sfaturi*. Posta. Scala timbreilor. Tirgurile. Inserțiuni.

Din acest cuprins ori cine se poate convinge, că acest Călindar e cel mai potrivit și mai bun pentru preoțimea noastră gr. cat. în special.

Prețul unui exemplar 35 cr. cu porto 40 cr.

A apărut:

Jertfa oreștinilor. *Comentar al liturgiilor bisericii grecesci* compus de *Dr Victor Szmigelski*. Tomul I. Întroducere dogmatică. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Blaș 1897. Tipografia seminariului arhidieceșan. Pag. 230 în 8. Prețul 1 fl. 5 cr. sau 2 lei 20 bani. Editura auctorului.

Opul e dedicat *Escelenței Sale Prea-sfințitului Domn Michail Pavel episcop de Oradea mare.*

Venitul curat va fi contribuire la un fond provincial de salarizare a preoților și învățătorilor.

„Opul acesta poate fi de folos tuturor credincioșilor noștri, dar mai virtos Veneratului Cler arhidieceșan, căruia și chemarea sa sublimă îi impune datorința strictă de a studia mai adânc misteriiile sfințelii noastre religii. De aceea recomandăm acest op cu totă căldura spre a se procura pentru toate bibliotecile districtelor protopopesiei și pentru cele parohiale, ori unde este cu putință. Asemenea recomandăm Veneratului Cler, să răspundă această carte în cercurile cât mai largi ale credincioșilor noștri.”

Blaș din ședința consistorială ținută în 14 Decembre 1897.

A apărut:

M. T. Cicerone despre bêtărănește tradus de *Andrei P. Liviu* canonic-abate gr. cat. în Lugos, edat de *Gavril Pop* canonic în Blaș. Prețul broș. 50 cr. Blaș 1897. Tipografia seminariului arhidieceșan. Sîntem informați, că dl editor *venitul curat al acestei publicațiuni l-a destinat pentru un scop cultural.*

La tipografia seminarială se adă de vîndare:

**Legile politico-bisericesci
din 1894 și 1895**

împreună cu respectivele ordinațiuni ministeriale, traduse, edate și comentate la ordinul

Prea-veneratului Consistor mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Prețul unui exemplar broșurat e 1 fl. 20 cr. v. a. + pentru porto 10 cr.

Credem, că nu mai e lipsă, ca să atragem atențiunea clerului nostru asupra acestui op. Fără de cartea această nici un preot nu poate, să se acomodeze în deosebitele sale agende, după-ce prin legile politico-bisericesci s'au schimbat toate raporturile de drept privitor la căsătorie. Tocmai de aceea credem, că nu va fi oficii preoțesc, din care să lipsescă această carte, în care se află toate cele, de câte are trebuință preotul în urma situațiunii nouă create prin legile aceste.

Euchologiu

edițiunea a doua, revădută după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagine, pe hârtie velină, tipariu frumos în negru și roșu. — Prețul nelegat fl. 2.80, era legat în piele tare fl. 3.80.

Instituțiunile calvinesci

în biserica românească din Ardél,

fazele lor în trecut și valorea în prezente.

Studiu istorico-canonice de *Dr Alexandru Grama*. — Opul constă din XVI+476 pag. 8° mare și se poate procura cu prețul de 3 fl. la **Tipografia seminarială în Blaș** (Balázsfalva).

Cestiuni

din

dreptul și istoria bisericii românești unite, studiu apologetic din incidentul invectiveilor „Gazetei Transilvaniei” și a dlui Nicolaș Densușan asupra Mitropolitului Vancea și a bisericii unite. Partea I. 272 pag. 8°. Prețul 70 cr. — Partea a II-a 400 pag. 8°. Prețul 1 fl. Ambele părți expedate franco 1 fl. 85 cr.

Preghătire la mörte, adecă considerațiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor pentru meditare și preoților spre a predica, de *Alfons Maria de Liguori* Doctor al Bisericii. În versiune românească de Membrii societății de lectură Inocențiu M. Clain. Blaș 1893. Tipografia Seminariului arhidieceșan. Opul are 425 p. în 8° mic. Prețul 80 cr. Editura societății.

Editor și redactor răspundător:

Dr Victor Szmigelski.

Nr. 82—1898. Oficiul silvanal arhidieceșan Blaș.

Publicațiune.

În 6 Martie 1898 la 9 ore a. m. se vor vinde la fața locului prin licitațiune 20-93 jugere pădure de stejar de 13—15 ani numită „Kiserdö” pe hotarul Sâncelului, aparținătoare Dominiului Mitropolitan din Blaș. Prețul de exclamare 70 fl. la juger; adecă la oaltă 1465 fl. 10 cr. Licitanții au, să depună la mâna comisiunii esmise 10% vadiu. Licitațiunea are valere numai după aprobarea din partea Escelenței Sale Dlu Mitropolit. Condițiunile de solvire și exploatare se vor statori în protocolul de licitare. Oferte provădute cu vadiu se primesc la adresa subscrișului. — În 7 Martie se vor vinde circa 250 fire stejar din pădurea „Avas” prin licitațiune cu firul.

Blaș în 25 Februarie 1898.

Ioan Malor
prov. dom. mitrop.

(10) 1—1